

РЕШЕНИЕ

№ 35

гр. Пловдив, 06.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Васил Ст. Гатов

Членове: Милена Б. Рангелова
Елена Й. Захова

при участието на секретаря Мариана Н. Апостолова
в присъствието на прокурора Б. Попова
като разглежда докладваното от Милена Б. Рангелова Въззивно наказателно дело от общ характер № 20245000600002 по описа за 2024 година

Производството е по реда на Глава 21-ва НПК.

Образувано е по въззивна жалба на адв. Б., защитник на подс. М. Г., по въззивна жалба на адв. М., защитник на подс. С. Г., и по въззивна жалба на адв. К., повереник на частните обвинители А. К. и Д. К., срещу присъдата № 71/28.09.2023 г. по н.о.х.д. № 600/23 г. по описа на ОС-Пловдив, с която всеки от подсъдимите е осъден на две години лишаване от свобода с приложение на чл. 66 НК за срок от четири години, а подс. С. Г. – и на две години лишаване от право на управление на МПС, за изпълнено, в условията на независимо съпричиняване, престъпление по чл. 343, ал. 3, пр. 7, б. „б“, пр. 1 вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1, подс. М. Г. – и във връзка с чл. 63, ал. 2, т. 2 НК, и е извършено разпореждане с част от веществените доказателства и разноските.

Жалбите са своевременно депозирани. Във всяка от тях е обосновано недоволство от наложените наказания, като от различни гледни точки е наблегнато на индивидуализиращите отговорността на всеки от подсъдимите обстоятелства. В жалбата на защитата на подс. М. Г. е изложено становище за наличие на предпоставките за приложение нормата на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК, като се поддържа, че справедливото наказание би трябвало да е със срок значително под предвидения минимум на лишаването от свобода от две години, а изпитателният срок да е с година под определения в присъдата. В жалбата на

защитата на подс. С. Г. се мотивира претенция за приложение на възможността по чл. 55, ал. 3 НК за освобождаване от кумулативното наказание по чл. 37, ал. 1, т. 7 НК. С жалбата на частното обвинение се прави искане за увеличаване наказанията на всеки от двамата подсъдими и за отмяна на условното осъждане, както и за присъждане на направените от частните обвинители разноси (за повереник) на досъдебното производство и за връщане на едно от веществените доказателства. В този смисъл всички страни претендират за изменение на присъдата.

ПАС прие, че жалбата на частите обвинители отговаря на условието по чл. 318, ал. 4 НПК за допустимост, тъй като атакуваните срокове на основните наказания на двамата подсъдими очевидно не са определени в съгласие с исканията на тези процесуални страни пред първата инстанция (в първоинстанционната пледоария на адв. К. е обосновано искане за индивидуализирането им в средата на предвидените санкции).

С допълнителна жалба адв. К. лансира мнение за незаконосъобразно процедиране на първата инстанция, която разгледала делото по реда на съкратеното съдебно следствие, несъобразявайки необходимостта от събиране на още доказателствени и експертни сведения за механизма на получаване на смъртоносна травма. Счита по-конкретно, че приетото от първия съд съпричиняване на резултата от страна на пострадалата (която изхвърчала от автомобила заради непоставения обезопасителен колан и била затисната на земята от него при паднето на дясната му страна) не било установено по несъмнен начин. Ето защо настоява за отмяна на присъдата и разпореждане на ново първоинстанционно разглеждане на делото, което да изясни, по общия ред, наличието или липсата на съпричиняване.

При въззивните прения прокурорът от АП-Пловдив обяви, че счита за коректно мнението на частното обвинение за опороченост на присъдата от съществени процесуални нарушения, отстраняването на които изисквало ново първоинстанционно разглеждане на делото. Алтернативно, в случай че въззивната инстанция не приеме за основателна тази позиция, споделя искането на частното обвинение за завишаване сроковете на наложените наказания лишаване от свобода и за отмяна на условното осъждане.

В своята пледоария пред настоящата инстанция адв. К. подложи на подробен анализ комплексната СМАТЕ, изводите на която водели според нея до съмнение, че предизвикалата смъртта на К. черепна травма е получена в купето (и поради това непоставянето на обезопасителния ѝ колан нямало съпричиняващо значение). Настоя, че подобно съмнение изисквало ангажиране на допълнителни специални знания, което пък налагало отмяна на присъдата и разглеждане на делото по общия ред. Алтернативно, в случай че съдът не възприеме това предложение и обосноваващите го доводи, пледира за увеличаване сроковете на наложените на всеки от подсъдимите наказания лишаване от свобода и за постановяване ефективното им изтърпяване.

Частните обвинители (родителите на починалата вследствие процесното произшествие А. и Д. К.) се присъединиха към развитите от своя процесуален представител доводи и алтернативни искания.

Защитникът на подс. М. Г. адв. Б. и защитникът на подс. С. Г. адв. М. обявиха, че поддържат писмено изложените съображения за явна несправедливост на наказанията. В пледоарията на всеки от тях бяха фиксирани и интерпретирани смекчаващите обстоятелства, като беше мотивирано мнение за същественото им влияние при определяне на тежестта и моралната укоримост на деянията. Защитниците на подсъдимите контрааргументира становището на обвинението за незаконосъобразност на първоинстанционното решение за прилагане диференцираната процедура по чл. 371, т. 2 НПК, като се противопоставиха с конкретни доводи на виждането за непълнота и неточност на експертното изследване на механизма на получаване на инкриминираната черепно-мозъчна травма на починалата.

Подсъдимите М. и С. Г.и подкрепиха заетите от своите защитници позиции и изразиха съжаление за стореното и съболезнования на близките на М.К..

Пловдивския апелативен съд, като въззивна инстанция, след като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, и обсъди доводите и съображенията на страните, прие че жалбите на защитата са неоснователни, а жалбата на частното обвинение е частично основателна.

Въз основа на събраните и изброени в мотивите на присъдата гласни, писмени и веществени доказателства и доказателствени средства и няколкото експертизи окръжният съд е приел за установена следната фактическа обстановка:

Подсъдимият М. С. Г. е роден на ***** г. в гр. С.. Живее в същия град заедно с майка си И. П. Г.. През 2021г. бил ученик в 12-ти клас в 127-мо СУ - С.. Той е българин, български гражданин. Не е женен. Не е осъждан.

Към месец август 2021г. не притежавал свидетелство за правоуправление и не бил правоспособен водач на МПС.

Подсъдимият С. М. Г. е роден на ***** г. в гр. С. З.. Подс. М. Г. е дете от брака му с И. П. Г.. Към инкриминирания момент живеел в гр. С. З. заедно с приятелката си и малкото им дете. Има висше медицинско образование. Работи в МБАЛ гр. Г. и МБАЛ „Т.“ гр. С. като анестезиолог. Той е българин, български гражданин. Не е осъждан.

Подсъдимият С. Г. е правоспособен водач от 14.06.1991г. Към момента на случилото се притежавал свидетелство за управление на МПС № *****, издадено на 04.05.2012г., с валидност до 07.03.2022г. Съгласно представената справка за нарушител притежавал 39 контролни точки и не попадал в хипотезата на чл.157 ал. 4 от ЗДвП. Бил наказан с осем наказателни постановления, 10 фиша и 2 ПАМ за нарушения на транспортното законодателство.

Бил собственик на джип „Ч.“ с рег. № *. Ползвал колата за придвижване до работните си места в гр. С. и в гр. Г..

Подс. М. Г., който живеел в гр. С., често гостувал на баща си в гр. С.З.. През 2020г. се запознал и сблизил с живущата в този град М.Д.К., с ЕГН *. Срещал се с нея при гостуванията си в дома на баща си, където понякога тя и преспивала.

На 12.08.2021г. М.К., двамата подсъдими, приятелката на подс. С. Г. и малкото им дете решили да се разходят до т.нар. „М.“, намиращо се в близост до с. П., общ. Б.Д., обл. С.З.. М.К. се обадила на майка си св. А. И. Т. - К. и получила разрешение за пътуването. Още преди обяд компанията тръгнала за с. П. със споменатия джип, управляван от подс. С. Г.. Стигнали до сторозагорската забележителност и се отказали да останат там, тъй като имало много други хора. Вместо това решили да посетят екопътека „Б.“ в близост до гр. К.. Подс. С. Г. паркирал автомобила в началото на екопътеката и всички я преминали. Към 17:00 часа се уморили и решили да поседнат в намиращото се в близост заведение „М.“, стопанисвано от С. Ф. от гр. К.. На работа в заведението този ден били М.Х.Ф. и сестра ѝ П.Х.Р.. На една от масите седяли св. И.М.С., приятелят ѝ св. В.Д.С., дъщерята на последния и приятелят ѝ св. Р.Д.Д.. На друга маса били седнали свидетелките М.С.А., Р.Р.П. и Е.Д.. Когато подсъдимите и приятелките им седнали в близост до масата на компанията на св. В.С., на телефона на М.К. се получило съобщение, че била търсена от родителите си. Опитала се да се свърже с тях, но не успяла, тъй като обхватът на мобилната мрежа бил слаб и непостоянен. Споделила това с подс. М. Г., който на свой ред уведомил баща си.

Последният му дал ключа за запалване на двигателя на колата си, въпреки че знаел, че е непълнолетен и правоспособен. Поръчал му да подкара джипа по пътя покрай К. м, където след известно разстояние можело да попаднат в обхват. Дал му наставление да шофира бавно. Въпреки че нямал свидетелство за правоуправление, подс. М. Г. се качил на предна лява седалка на Д. и поел по въпросния път към гр. К., който бил с общински статут (вж справка на л. 48 от том 3 ДП). Той можел да управлява този автомобил, защото и друг път баща му му давал да го кара. Сложил с и предпазния колан. На предна дясна седалка седнала М. К., която държала телефона в себе си и следяла за обхват. Не поставила предпазния колан на седалката си.

Пет минути след потеглянето на л.а. „Д. Ч.“ с рег. № ***** свидетелките М.А., Р.П. и Е.Д. решили да се прибират. Трите момичета се качили в колата на после дната – л.а. „Ш.О.“, черна на цвят. Шофьорката поела по К. път след Д..

Междувременно подс. М. Г. продължавал да управлява автомобила на баща си по пътя за гр. К., в посока от север на юг, а М.К. продължавала да е без колан.

Времето било слънчево и топло с много добра видимост за тази част от денонощието. Общинският път бил с твърдо циментно-бетеново покритие с едно платно с ширина от 3,50 метра. Бил образуван от „къси“ завой на неголямо разстояние, без маркировки и разделителни ивици и без видим банкет.

На около километър от заведението подсъдимият увеличил скоростта на движение на колата до около 58 км./час. Приближавал десен завой с радиус около 15,44 метра. Без да намали скоростта, навлязъл в завоя. С около 58 км./ч. нямал възможност да следва неговата траектория и загубил контрол върху управлението на джипа. Задействал спирачната му система, но не могъл да предотврати навлизането на левите гуми в затревената площ покрай пътя. След напускане на пътното платно подс. М. Г. завъртял волана надясно в опит да го

върне на пътя. Не успял, като левите гуми продължили да се движат покрай платното и навлезли още по-навътре в затревената площ. В един момент джипът тръгнал към платното, като успял да достигне до неговия източен край. Предното дясно колело се ударило във въпросния край, който бил с около 0,1 метра по-висок от нивото на банкета, от който превозното средство идвало. Вследствие на удара върху споменатото колело се задействала сила, която породила въртящ момент с опорна точка другото предно колело (лявото). Под въздействието на въртящия момент започнало преобръщане и въртене на автомобила, което започнало наляво. Джипът се озовал на таван (с опорна точка предната лява част на тавана), сетне се завъртял около вертикалната си ос и паднал на дясната си страна. В процеса на това въртене пътуващата на предна дясна седалка М.К., която била без поставен предпазен колан, изхвърчала от купето, паднала на земята и там била затисната от падащия на дясната си страна автомобил.

След като превозното средство се установило на дясната си страна, подс. М. Г. изгубил съзнание. Не след дълго се свестил и успял да излезе от купето. Видял затиснатата М.К. и се опитал да повдигне джипа. Не успял. Изтичал на пътя, за да търси помощ. В това време се задал л.а. „Ш.О.“ на трите момичета. Те слезли от колата и опитали да се обадят на спешния телефон 112. В един момент се свързали с оператора и съобщили за случилото се. Сетне се включили в опита на подс. М. Г. за повдигане на джипа. Не могли. Тогава св. Д. го закарала при баща му в заведението „М.“. Със слизането си от автомобила подс. М. Г. заразказвал на подс. С. Г. какво е направил и споделил опасението си, че М. е мъртва.

Св. Е.Д. качила двамата мъже и се върнала на мястото на произшествието. Седящите на близката маса свидетели В.Д.С. и Р.Д.Д. възприели срещата и разговора между двамата подсъдими и решили също да отидат на мястото на произшествието, за да помогнат.

Най-напред пристигнали двамата подсъдими и св. Е.Д., а малко след тях с колата на св. Д. пристигнали той и св. В.С.. С дружни усилия се опитали да повдигнат джипа, но отново безуспешно. Преценили, че им трябва въже, каквото Д. потърсил в намиращия се наблизо К. манастир „Р. Б.“. Св. отец П.И.П. дал на търсещия помощ две стоманени въжета. След това на свой ред се обадил на тел. 112 и също отишъл на местопроизшествието. Там мъжете завързали единия край на въжето за задната гредна на джипа, а другия край – за колата на св. Д.. С дърпане им се отдало да го обърнат на колелата му и в това положение и на това място автомобилът бил описан в протокола за оглед на местопроизшествие.

Открило се тялото на М.К., която видимо не давала признаци на живот. Подсъдимият д-р С. Г. не установил пулс, но въпреки това около половин час реанимирал тялото, като му правел сърдечен масаж, обдишване и му поставял ампули с адреналин. Пулс не установили и св. Р.П., и свещеникът св. П. П., който проверявал за наличието на такъв чрез допир до шията на момичето.

По едно време свидетелите Д. и С., а след тях и трите момичета напуснали мястото на произшествието.

Когато около 17:50 часа в РУ на МВР К. бил получен сигналът за ПТП със затиснато

момиче, на мястото на произшествието незабавно бил изпратен дежурен автопатрул в състав от свидетелите мл. автоконтролър К.К. и полицаи В. П.. Те установили, че на 400 метра преди манастира, в дървесната растителност от южна страна на пътя, на четирите си гуми, насочен диагонално на пътя (със задна страна на северозапад) се намира лек автомобил Д. марка „Ч.“ с рег. № *****. По автомобила се наблюдавали деформации отпред и отстрани на тавана, от което полицаите направили извод, че се е преобръщал. На място били заварени лицата С. М. Г., сина му М. С. Г. и свещеникът П.И.П., а южно от автомобила, върху земята, бил завит труп на човек. Полицаят В. П. повдигнал завивката и видял главата на момиче със светлокестинява коса с червеникави зацапвания по лицето и в ушите. Преценил, че момичето е мъртво.

На въпроса на двамата полицаи какво се е случило, подс. С. Г. разказал, че били седнали в близкото заведение и по едно време дал ключовете за автомобила на сина си подс. М. Г., за да пропътуват с починалата М.К. мястото без мобилен обхват. Не знаел как точно била станала катастрофата. От своя страна подс. М. Г. признал, че е управлявал автомобила. Казал, че бил поставил предпазен колан, а приятелката му М. била до него на предна дясна седалка без такъв колан. Обяснил, че както се движел по пътя в посока гр. К., при преодоляване на десния завой непосредствено преди мястото на произшествието загубил контрол над превозното средство, при което левите му гуми навлезли в банката. Тогава направил опит да го върне обратно на пътя, като завил с волан на дясно и подал газ. Не разбрал защо не му се отдало, а автомобилът започнал преобръщане. М. изпаднала и била затисната под предната му дясна врата.

Малко по-късно бил извършен оглед на местопроизшествието. Поради късния час и тъмното време на следващия ден – 13.08.2021г., бил извършен допълнителен оглед в присъствието на автоексперт. При двата огледа били събрани и иззети веществени доказателства, описани в съответните протоколи.

Извършен бил и оглед на трупа на починалата М.К., при който били иззети подножътно съдържимо от ръцете ѝ и косми от части от главата.

Назначената химическа експертиза е дала заключение, че в кръвта на М. Г. не бил констатиран алкохол.

Видно от извършеното освидетелстване, по тялото му били установени само леки охлузвания, без травматични наранявания и открити кървящи рани. Сетне му била назначена съдебномедицинска експертиза, която констатирала кръвонасядане по главата, кръвонасядане и охлузване по гръдния кош, кръвонасядане и охлузвания на горни и долни крайници, причинили само болка и страдание (без разстройство на здравето). Вещото лице е заключило, че охлузванията с коричка над нивото на околната кожа и кръвонасяданията отговарят да са били получени на инкриминираната дата. А описаното кръвонасядане по предната повърхност на гръдния кош (под лявата ключица) вероятно било получено от поставения предпазен колан.

Назначената съдебна химико-токсикологична експертиза е излязла със заключение,

че в предоставените биологични проби, взети от подс. М. Г., не се установявало наличие на наркотични и упойващи вещества.

Другата химико-токсикологична експертиза е установила, че алкохол, наркотични и упойващи вещества нямало и във взетите от трупа на М.Д.К. проби.

Според назначената тройна съдебномедицинска експертиза при изследване на трупа на М.К. били установени и многофрагментни (множествени) счупвания на костите на черепния покрив и черепната основа; кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка /субдурален/; мозъчен оток с вклиняване на малко-мозъчни структури в големия тилев отвор; оток на белите дробове с аспирация на кръв; наличие на кръв в трахея, бронхи, хранопровод и стомах; охлузвания и кръвонасядане по главата; охлузване и кръвонасядания по гръден кош и поясна област; охлузвания и кръвонасядания по горни и долни крайници.

Вещите лица са счели, че причината за нейната смърт е тежката черепно-мозъчна травма, включваща споменатите многофрагментни счупвания на черепния покрив и черепната основа и кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка. Тази травма е причинила оток на мозъка с вклиняване на малкомозъчните структури и е довела до остра дихателна и сърдечно-съдова недостатъчност.

Описаните травматични увреждания били причинени по най-общия механизъм на удар или притискане с/или върху твърд тъп предмет или между такива, или от тангенционалното им действие. Било напълно възможно тяхното причиняване при изпадане от купето на автомобил с последващо притискане от страна на превозното средство. Вещите лица са заключили, че описаните две кръвонасядания с "V"-образна форма в областта на гръдния кош отговарят да са били получени от притискане към пластмасовия модул, на който било прикрепено страничното дясно огледало (Снимка 1). Това потвърждавали и данните в предварителните сведения за притискане на К. от джипа.

Всички травматични увреждания имали прижизнен характер.

Според крайния експертен извод смъртта на М.К. била в пряка причинно-следствена връзка с инцидента на 12.08.2021 г., при който пострадала.

Назначената комплексна автотехническа и съдебномедицинска експертиза е извела заключение за мястото на удара между л.а. „Д. Ч.“ и източния край на платното, според което ударът настъпил в конфликтна точка, която по ширина приблизително се намирала на около 0,50 - 1,00 метра западно от ориентира (А), а по дължина – на около 30,00 - 31,00 метра югозападно от този ориентир. Що се отнася до скоростта на движение на л.а. „Д. Ч.“, управляван от подс. М. Г., тя била около 58.42 км./ч. в момента на загуба на контрол върху управлението.

Според вещите лица в конкретната пътна ситуация били налични технически условия, налагащи движение с по-ниска скорост, а именно движение в завой с радиус около 15,44 метра. Тази констатация е подробно разяснена – при движение в завой възникват центробежни сили, които в зависимост от марката, модела, скоростта на движение на автомобила и сцеплението на гумите с пътната настилка определят критичната скорост при

плъзгане. Въпросната скорост в случая била по-ниска от 37 км./ч.

Вещите лица са оформили извода, че в момента на загубата на контрол върху управлението на движещия се с около 58,42 км./ч. Д. водачът м у е нямал техническа възможност да предотврати настъпването на ПТП. Би имал техническа възможност **да не допусне произшествието**, ако е следвал траекторията на пътя в посока югоизток, без да допусне излизане от платното за движение. Единствено при движение със скорост по-ниска от 37 км./час подс. М. Г. би имал техническа възможност да следва въпросната траектория, без да излезе от платното. В тази връзка вещите лица считат, че от техническа гледна точка основната причината за настъпилото произшествие е загубата на контрол върху управлението на л.а. „Д. Ч.“ при движение със скорост 58,42 км/час, **при която скорост водачът е нямал възможност да следва траекторията на завоя и да не напусне платното за движение.**

По-нататък вещите лица са описали, че при съдебномедицинското изследване на трупа на М.К. били установени: многофрагментни (множествени) счупвания на костите на черепния покрив и черепната основа; кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка (субдурален); мозъчен оток с вклиняване на малко-мозъчни структури в големия тилев отвор; оток на белите дробове с аспирация на кръв; наличие на кръв в трахея, бронхи, хранопровод и стомах; охлузвания и кръвонасядане по главата; охлузвания и кръвонасядания по гръден кош и поясна област; охлузвания и кръвонасядания по горни и долни крайници, и са излезли със заключението, че причината за смъртта е тежката черепно-мозъчна травма, изразяваща се в многофрагментни счупвания на черепния покрив и черепната основа и кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка. Посочили са, че тази травма е причинила оток на мозъка с вклиняване на малко-мозъчните структури и е довела до остра дихателна и сърдечно-съдова недостатъчност.

Повторено е заключението на СМЕ на труп, че травматичните увреждания на К. били причинени от действието на удар или притискане с/или върху твърд тъп предмет или между такива, или вследствие тангенциалното действие на такива.

След съпоставка на деформациите по джипа и съдебномедицинските изводи е обобщено, че (1) оформената черепна травма и наличието на охлузвания по двете лицеви половини добре отговарят да са причинени в резултат на притискане на главата в странично положение от дясната предна врата (в зоната на вдлъбването, което особено ясно личи на снимка 1 от фотоалбума); (2) наличието на фигурно кръвонасядане по предната повърхност на дясната гръдна половина, непосредствено под дясната ключица, съответства на напречното сечение на основата на отчупеното дясно огледало и потвърждава притискане на главата и дясната половина на гръдния кош от дясната странична повърхност на автомобила (което личи на снимки 1 и 2 от фотоалбума); (3) охлузванията на крайниците и пояската област най-вероятно са в резултат от съприкосновението с неравната пътна настилка.

С оглед фигурното кръвонасядане, деформацията на предната дясна врата и характеристиката на черепната травма е конкретизирано в коя област на автомобила и в какво положение на тялото е осъществено съприкосновението – в областта на предната

дясна седалка, върху паднало по гръб тяло. И е обобщен механизмът на смъртоносното травмиране – заради липсата на колан М.К. напуснала купето и в процеса на преобръщането на джипа се озовала земята по гръб, в което положение главата и горната дясна половина на тялото ѝ били притиснати от падналото на дясната си страна превозно средство в областта на седалката.

Видно от назначената съдебнопсихиатрична експертиза, подс. М. Г. не се води на отчет към ЦПЗ - Пловдив и не страда от психично заболяване. Психичното му състояние към инцидента на 12.08.2021г. било обичайното за него, без болестни изменения. Няма данни да е бил повлиян от алкохол или други психоактивни вещества. Непосредствено след случилото се бил развил остра реакция на стрес, а към момента на прегледа за експертизата били налице остатъчни симптоми на посттравматичен стрес.

Констатирано е, че въпреки своето непълнолетие подс. М. Г. е могъл да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си. Няма пречки да участва пълноценно в наказателното производство и да дава достоверни обяснения за случилото се.

Назначената допълнителна автотехническа експертиза потвърждава заключението на първоначалната експертиза за скоростта на движение на л.а. „Д. Ч.“ в момента на загубата на контрол – около 58,42 км/ч. и детайлизира механизма на възникването на ПТП. Отново е казано, че от техническа гледна точка основната причина за произшествието била загубата на контрол върху управляваното с около 58.42 км./ч. превозно средство, при която скорост водачът нямал възможност да следва траекторията на завоя и напуснал платното за движение. Посочено е, че максималната скорост на движение, при която той би имал техническа възможност да предотврати настъпването на ПТП, е скоростта, при която би имал техническа възможност да премине безопасно през завоя, която била 37 км/ч.

Вещите лица сочат, че л.а. „Д. Ч.“ е бил технически изправен към датата на настъпилото ПТП – 12.08.2021г. Данни за противното не се съдържат нито в протокола за огледа му, пък и е налице удостоверение за техническа изправност на МПС, в което е фиксирано сведение за извършен технически преглед на 09.08.2021г.

Решаващият съд е обявил, че кредитира експертизите като компетентно и добросъвестно изготвени.

**

Изложените фактически констатации, които са залегнали и в обвинителния акт, са базирани на досъдебните доказателствени материали, между които не се забелязват съществени разминавания, напротив – комуникират помежду си и се допълват. Те подкрепят изявлението на подсъдимия по чл. 371, т. 2 НПК. С други думи, времето, мястото, механизмът и последствията от инцидента, участието на подсъдимите и на пострадалата в него, както и посткриминалните събития са установени по безсъмнен начин.

Не се констатира и доказателствена непълнота. Напротив органите на досъдебното производство са положили необходимите усилия за обективно, всестранно и пълно

изясняване на обективната истина – разпитали са всички лица, които могат да информират за случилото се, събрали са всички възможни писмени и веществени доказателствени материали и не са допуснали съществени нарушения при реализиране на действията по разследването. Що се отнася до решаващата инстанция, тя не е допуснала negliжиране на доказателствени източници, преиначаване на тяхното съдържание, използване на информация, която не е набавена по съответния ред, игнориране на доводи и съображения на страните. Подобни твърдения страните и не правят.

Назначени са и необходимите експертизи, които са предоставили специални знания за проверка на техническата достоверност на твърденията на очевидците, респ. са помогнали за изясняване причините за произшествието и за смъртта.

Не се споделя изложеното от частното обвинение в допълнителната въззивна жалба и при въззивните прения виждане за несъвършенство на аргументацията на очертания в КСМАТЕ механизъм на причиняване на черепната травма на починалата **извън купето**. Поддържа се съмнение за причиняване на тази несъвместима с живота травма **в купето** и в тази връзка се претендира, че последвалото притискане на тялото от преобърнатия автомобил (за което допринесло непоставянето на обезопасителен колан) не било част от причината за леталния резултат. Казано другояче, претендира се за констатация, че К. не била съпричинила своята смърт.

Става дума за лаическо мнение, респ. за разсъждения, които не могат да влязат в класическо противоречие с основаните на специални знания преценки на водещи специалисти в автотехническата и съдебномедицинската научни области. Още повече че критиката се извежда не от несъобразени обстоятелства, а от неправилна според адв. К. интерпретация на находките, пък и е придружена от неверен прочит на експертните констатации.

Ето конкретно:

Не е вярно записаното в допълнителната жалба виждане, че в комплексната АТСМЕ било посочено, че първоначалният удар в главата на пострадалата се състоял в купето („в гредата на автомобила, на място, където била паднала обичката й“), а вратата, от която тялото изпаднало на земята, се отворила „от този удар“. ПАС не откри такава (или поне приблизителна) констатация в обстоятелствената и в заключителната част на приложената на л. 76 и сл. от вторния досъдебен том експертиза. Дори не е намекнато, че главата на К. се е ударила в някаква част от купето, както и че тялото е изпаднало от отворилата се в някакъв момент врата. Пък и видно от протокола за оглед на МП и съответстващите му наблюдения на очевидците, вратата на Д. била в затворено положение преди да започне издърпването му с взетите от манастира въжета, по време на това мероприятие не се отворила и при пристигане на следствената група продължавала да е затворена. Така че е очевидно първоинстанционният съд е прав в констатацията си, че тялото не е изпаднало от нея, а от прозореца, който според отбелязването в огледния протокол бил заварен с „максимално свалено стъкло“ – вж. л. 20 гръб от том 1 ДП, както и фотоалбума на л. 24 - 26 от същия том.

Не е вярно, че експертите не били съобразили ръста на К. от 170 см. Напротив, в КСМАТЕ е посочено, че съдебномедицинското изследване на трупа, в което ръстът на трупа е фиксиран, е взето предвид. А идеята на частното обвинение, че толкова висока жена не може да изхвърчи през изцяло свален автомобилен прозорец, не е разбираема при положение че експертите не твърдят напречното излизане на тялото ѝ.

Не е вярно, че вещите лица не били отчели обстоятелството, че пострадалата имала увреждания и от лявата страна. На л. 23 от обстоятелствената част на експертизата е посочено, че са взети предвид охлузванията по двете лицеви половини, при това въпросното увреждане е използвано за обосноваване на извода за притискане на главата от вратата (в зоната на личащото на снимковия материал вдлъбване).

Не е вярно, че лявата обеща на К. била намерена в купето. Този накит и неговия винт са намерени на земята (южно от дясната предна гума) – вж. лист 20 гръб от том 1 ДП и снимки № 31 и 32 от фотоалбума. Това им местоположение на самостоятелно основание отрицава идеята за удар на главата в някаква част от купето.

Според КСМАТЕ охлузванията по крайниците и поязната област най-вероятно са резултат от съприкосновението на тези телесни части с неравната пътна настилка. За травмите по лявата предна страна на тялото и вътрешната повърхност на бедрото изрично не е взето отношение, но и не са обвързани в някакъв комплекс с черепната травма. Така че тяхното наличие също не може да доведе до претендираното от частното обвинение съмнение за получаване на черепната травма в купето. С други думи, след като съдебните медици не установяват общ източник на всички травмите, евентуалното получаване на някои от охлузванията и кръвонасяданията *преди* затискането на тялото на земята, не може да обоснове предположение, че и черепната травма е причинена във въпросния *предходен* момент, т.е. в купето. Обратният извод, подет и от държавното обвинение, е типичен пример за произволен (и едностранчив) подход.

Укорът към наличните експертизи не може да бъде обоснован и с позоваване на „елементарната логика“, според която не било възможно при едно преобръщане на автомобила пътникът на дясната седалка да излезе напълно от него, а превозното средство да застане с корпуса си върху тялото му. Този механизъм е основан на интердисциплинарни експертни знания и ПАС не вижда как изказаното умозаключение на лаик, което дори не е придружено с позоваване на никакви ноторни положения из областта на математиката и физиката, може да създаде съмнение в правилността на изведените в двете експертизи становища.

По-нататък в жалбата на частното обвинение, както и при пренията се излагат разсъждения за броя, пълнотата и насочеността на преобръщанията на автомобила и за свързаната с всяка от двете ротации загуба на скорост (съответно 9 и 11 км./ч.), от което се извлича мнение за погрешна експертна преценка на скоростта преди произшествието. Нито писмено, нито устно обаче беше пояснено как от тези разсъждения и мнение частното обвинение извежда становище за настъпване на травмата вътре в автомобила. ПАС се съгласява с мнението на адв. Б., че оспорването на експертните изводи изглежда самоцелно.

В обобщение ще бъде посочено, че проверяващата инстанция не вижда предпоставките по чл. 153 НПК за допълнително или повторно експертно изследване на причината за довелата до смъртта на К. черепно-мозъчна травма (които ретроспективно да сочат грешка в решението на ПлОС за провеждане на съкратено съдебно следствие в хипотезата на чл. 371, т. 2 НПК). Колко пъти тя е завъртала своето тяло, докато достигне до земята по гръб, не е въпрос, който може да породи съмнение в начина на причиняване на коментираната травма. Нейното причиняване вследствие затискане на главата от падналото на десните си части превозно средство е изведено в СМЕ на труп като възможен механизъм, а в КСМАТЕ – като механизъм, който се приема за осъществен. В тази своя част комплексното заключение съответства и на наблюденията на очевидците, които са възприели въпросното притискане и съответно са предприели усилия за отстраняване на джипа от лежащото по гръб тяло на К., и на отразените в огледните протоколи повреди по въпросните десни части на колата, и на охлузванията по двете лицеви половини, и на фигурното кръвонасядане от отпечатването на дясното огледало върху гърдите, и на факта, че обещата е откачена от ухото ѝ и е изхвъркнала около мястото на притискане. Няма каквато и да е обективна находка, която да обоснове получаване на черепната травма вътре в купето, пък и твърдейки това, обвинителите не оформят поне предположение за частта от купето, която да е осъществила съприкосновението с главата на починалата.

Така че ПАС прие, че нито броят и характеристиките на преобръщанията на Д., нито другите травми на тялото и неговите ръст и положение, в което е намерено затиснато от колата, предоставят аргументи за оспорване на експертизите в частта относно възникването на смъртоносна травма.

А след като това е така, съдът от първата инстанция е бил прав да приеме принос на К. за настъпване на общественонеопасните последици, изразяващ се в непоставяне на колан, който би препятствал изпадането на тялото ѝ на земята, където в следващия момент превозното средство се стоварило върху нейната глава.

Мнението на представителя на АП-Пловдив, че подобен подход не бил изряден от процесуална гледна точка, защото в обвинителния акт не се твърдяло съпричиняване, е непонятно. В обстоятелствената част на този акт ясно и безпротиворечиво е посочено, че К. била без колан, заради което изхвърчала от купето (вж. л. 3 от първоинст. дело).

Тук е мястото да се отбележи, че цитираното в жалбата на частните обвинители Решение № 50173/06.12.22г. по н.д. № 708/22г. на Първо н.о. не може да се използва за обосноваване на идеята за пренебрегване изискванията за провеждане на диференцираната процедура по Глава 27-ма НПК. В това решение е визиран свършено различен от процесуална гледна точка казус – непосочване на съпричиняване в обвинителния акт и доказателствена съвкупност, която също не обосновава съпричиняване. Във въпросното решение ВКС е изложил принципни разсъждения в смисъл, че при непосочване на съпричиняване от страна на обвинителя, който неправилно е разчел указващата на такова съпричиняване доказателствена маса, решаващата инстанция трябва да отхвърли искането за

съкратено съдебно следствие по чл. 371, т. 2 НПК. Вместо това следва да проведе съдебно производство по общия ред, за да провери правдивостта на поддържаната от защитата теза за съпричиняване (което би имало индивидуализиращо наказанието значение). Настоящият случай не се вмести и в подобна хипотеза, доколкото и доказателствата по делото установяват, и прокурорът в обвинителният акт е записал констатация за съпричиняване от страна на К., която е изхвърчала от смъкнатия прозорец на дясната автомобилна врата, защото била нарушила своето задължение да постави обезопасителен колан, който да я задържи на седалката.

*

Едва пред въззивната инстанция частното обвинение въведе и твърдението, че не било изяснено с каква скорост злополучният завой е можело да бъде преодолян. Заобикаляйки неяснотата относно каузата, която се отстоява с въпросното твърдение, ПАС ще посочи, че в мотивната и в диспозитивната част на експертизата разискваният проблем е изследван. Съвършено ясно е казано, че скоростта, с която подс. М. Г. зад волана на джипа е можел да следва траекторията на завоя, *чийто радиус бил 15.44 м*, без да напусне пътното платно, *е била около 37 км./ч. Т.е. избраната от него скорост от 58 км./ч. не била съобразена с придвижването по път с подобни завой.*

ОТ ПРАВНА СТРАНА

Възприетите фактически констатации водят до извода, че подс. М. Г. е осъществил обективните и субективни прицнаци от състава на престъплението по чл. 343, ал. 3, пр.7, б. „б“, пр. 1 вр. ал. 1, б. „в“ вр. чл. 342, ал. 1 НК. При управление на инкриминирания автомобил той е допуснал едно от инкриминираните нарушения, а именно това по чл. 20, ал. 2, изр. 1 от ЗДвП, като не е съобразил скоростта на управляваното МПС с всички затруднения и препятствия, които са могли да възникнат в инкриминирания отрязък от пътя. Избирайки около 58 км./ч. (вместо около 37 км./ч.), той е подценил траекторията на пътя, която се е състояла от множество завой на неголямо разстояние, един от които се е оказал съвсем предвидимия злополучен завой. С други думи, се е движел с несъобразена по смисъла на споменатата норма скорост. Налице е необходимата причинна връзка между неправилния избор на скорост и резултата, доколкото напускането на пътното платно в зоната на завоя (и следващите преобръщане на превозното средство, изпадане на тялото на К. от купето и притискането му към земята) е станало вследствие на превишаването (с около 20 км./ч.) на скоростта, изискуема за следване траекторията на пътя.

Събрани са специални знания за изясняване предпоставката за понасяне на наказателна отговорност от непълнолетно лице по смисъла на чл. 31, ал. 2 НК, както по-горе беше посочено.

Според държавното обвинение, частното обвинение и окръжния съд подс. М. Г. е допуснал и инкриминираното нарушение по чл. 20, ал. 1 ЗДвП, защото не е контролирал непрекъснато пътното превозно средство, което е управлявал. В случая водачът на джипа

действително е загубил контрол върху неговото управление, но въпросната загуба не се е явила успоредна причина за резултата, а вторичен ефект от коментираното по-горе нарушение относно скоростта. Впрочем, няма пътна ситуация, в която двете нарушения да се явяват едновременно осъществени; наличието на едното изключва другото. Такъв е и настоящият случай – ако беше избрал съобразена с траекторията на пътя скорост, подс. М. Г. не би се поставил в невъзможност за вземане на завоя; и обратното: загубата на контрол е настъпила единствено заради предприетото управление с несъобразена скорост.

Така че проверяваната инстанция неправилно е отхвърлила довода на адв. Б., че подс. М. Г. е загубил контрол върху управлението на джипа заради нарушението, свързано със скоростта. Този довод и предложението за оправдаване на подс. М. Г. по обвинението за нарушение по чл. 20, ал. 1 ЗДвП, поддържани и пред настоящата инстанция, са основателни. Те изхождат от неопроверганото заключение на експертизите с автотехническа част, според което подсъдимият би имал техническа възможност за безопасно преминаване през завоя, ако се е движел с около 20 км./ч. под избраната скорост, респ. когато джипът е започнал да навлиза в невъзможния за преодоляване с избраната скорост завой, водачът му не е имал техническа възможност да си възвърне контрола върху неговото управление.

ПлОС е стигнал до изненадващия извод, че подс. М. Г. е имал възможности за *предотвратяване загубата на контрол върху управлението на МПС-то* – да завърти волана в друга посока или да задейства екстрено спирачките. Подобна констатация нито е фиксирана, нито е предположена в наличните експертни заключения. Напротив, КСМАТЕ е извела категоричното заключение, че с избраната скорост подс. М. Г. не е имал техническа възможност да установи автомобила в състояние на покой преди мястото на удара в края на платното и да избегне произшествието чрез екстремно спиране (вж. л. 93-96 от том 2 ДП). Очевидна е конфронтацията с извода на проверяваната инстанция. Разбира се, съдът може да се противопостави на експертните констатации, стига да се мотивира или поне да каже от кои данни изхожда за отхвърлянето им, което ПлОС не е сторил.

За пълнота на изложението ПАС държи да посочи още и това, че според обвинителния акт, фактите в който са обхванати от съкратеното съдебно следствие, и според заключението на автоекспертизите (върху които е базирана обвинителната теза,) подсъдимият всъщност е имал реакцията, в липсата на която ПлОС го укорява – и е задействал спирачките (преди да напусне платното в югоизточна посока), и е завил волана надясно в опит да върне джипа на пътя.

По всички тези съображения присъдата следва да се измени, като се отмени в частта относно осъждането на подс. М. Г. във връзка с чл. 20, ал. 1 ЗДвП.

Споделими са разсъжденията на първия съд за допуснато от подс. С. Г. нарушение по чл. 102, ал. 1, т. 1, пр. 4 ЗДвП (предоставяне управлението на лекия си автомобил на неспособно лице) и относно причинната връзка със смъртта на М.К.. Той е дал ключовете за запалването на катастрофиралия джип на своя непълнолетен син, който не е

притежавал право на управление на МПС, с което е поставил в ход серията неблагоприятни събития, довели до съвстомерния резултат. Така че се приеме за коректна споделената и от решаващата инстанция обвинителна теза за изпълнение на престъпление по чл. 343, ал.3, пр.7, б. „б“, пр.1 вр. ал.1, б. „в“ вр. чл. 342, ал.1 НК от страна на подс. С. Г..

Що се отнася до субективната страна на деянията, в заключителната част от аргументацията в обвинителния акт неопределено е посочена непредпазливост, а в обстоятелствената му част са описани факти, които обосновават самонадеяност (съзнавана непредпазливост).

ПлОС не е бил прав да приеме, че подс. М. Г. е действал с несъзнавана непредпазливост (небрежност). Той е възприемал тесния и криволичещ път, по който се е движел с широко, трудноманеврено и високо превозно средство, без правоспособност и съответните шофьорски умения, при това със скорост, надвашаваща с 20 км./ч. съобразената с тази специфична пътна обстановка скорост. Следователно съвсем съзнателно е игнорирал необходимостта от намалване на скоростта до величина, подходяща за преодоляване на множеството завои, един от които се е оказал завоят, траекторията на който не могъл да следва. При наличието на този интелектуален момент е действал с обективно необоснована увереност, че ще предотврати възможно напускане на пътното платно чрез реакция зад волана. Казано с други думи, е бил наясно, че разчита само на себе си (не и на обективни фактори) за избягване на изпадане в дерето встрани от пътя. Точно тази предвидима опасност той е пренебрегнал, преувеличавайки лекомислено потенциала на субективния фактор.

Не може да се приеме, че е имал увереност, че деянието му **не** би могло да предизвика общественоопасните последици, както е счел ПлОС. Без всякакво съмнение той е бил наясно, че крайно несъобразената му скорост принципно може да се яви условие за такъв сценарий.

Деянието на подс. С. Г. също е самонадеяно. Неговото престъпно лекомислие е особено отчетливо – той е бил наясно, че 17-годишният му син няма нито правоспособност, нито шофьорски опит, след като само няколко пъти му бил предоставял джипа за управление в миналото. Действително не е предвиждал, че подс. М. Г. ще избере крайно несъобразена скорост, но е бил наясно, че няма умения за правилна преценка на всяка пътна обстановка и конкретно – за безопасно придвижване на тежкия и широк джип по планински път с множество завои и с дере отстрани. Т.е. няма как да се поддържа, че не е бил наясно с принципната възможност за пропадане във въпросното дере. Всъщност може да се каже, че проявената от този подсъдим вина е класически пример за самонадеяност.

По тези съображения ПАС коригира направената от първата инстанция констатация за по-лека вид непредпазлива вина.

Правилно е прието и съпричиняване на смъртния резултат. Ако пострадалата М.К. си бе поставила обезопасителен колан като пътник в автомобила, изобщо не би се стигнало до изхвърчането ѝ през сваления му прозорец и до последващото затискане на главата ѝ от

падналото на дясната си страна превозно средство. В този смисъл е обсъдената по-горе констатация на правилно кредитираната от първата инстанция комплексна експертиза.

ЗА НАКАЗАНИЯТА

При избора на решение за санкционирането на подс. С. Г. окръжният съд не се е съобразил с критериите за определяне на наказанието, първият от които се прилага посредством оценяване степента на обществена опасност на деянието и на дееца, а вторият – посредством отчитане на наказателноправно релевантните характеристики на личността на дееца, които не са свързани с нейната обществена опасност. Това се е получило заради неправилен извод за сумарното отегчаващо-смекчаващо действие на противоположните категории индивидуализиращи обстоятелства.

Наказанието на подс. М. Г. е правилно отмерено.

Правилно като обстоятелство със значителна смекчаваща способност е отчетен фактът, че с активни позитивни действия всеки от двамата подсъдими е изградил отлична характеристика на своята личност – бащата и синът Г. имат чисто съдебно минало, установен социален статус, единият е отгледал деца и полага труд, при това е особено ценен специалист своята професионална област (анестезиологията) и се ползва с много добро име сред колегите си, а другият учи във висше учебно заведение, с което всеки от двамата принася полза за обществото.

Сериозно смекчаващо отговорността на подс. М. Г. обстоятелство е искреното разкаяние за стореното нарушение, което е предизвикало смърт. За апелативния съд не остана съмнение, че той проявява силно съжаление и критично отношение към случилото се. Това негово отношение е продължение на положените усилия за спасяване на пострадалата – пробвал самостоятелно да повдигне автомобила от тялото на К., а незабавно след като е установил, че няма да се справи, потърсил помощ от други лица. Ако не беше настъпила скоротечна смърт, подобни усилия биха могли да обосноват привилегирания състав на чл. 343а НК. Впоследствие, по време на досъдебното производство, подс. М. Г. е спомогнал посредством своите частични самопризнания за изясняване фактологията на случилото се. Всички тези елементи от поведението и отношението на дееца се обединяват в комплекс с интензивни смекчаващи свойства, доколкото показват, че процесът по неговото поправяне и превъзпитание е вече в ход. Това от своя страна дава благоприятна прогноза за бъдещо поведение, съобразено с обществените изисквания.

Подс. С. Г. също е оказал съдействие в хода на разсле дването, а отношението му към деянието също се изразява в искрено съжаление (подобна емоция показал и веднага след инцидента пред майката на починалата, на която *лично* съобщил за смъртта). Всичко това очертава възможност за бързо и лесно отстраняване на изкривяванията в ценностната му ориентация.

Заради своето медицинско образование подс. С. Г., който десетина минути по-късно пристигнал на мястото на инцидента, естествено е разбрал, че момичето е починало (това са установили дори синът му, свещеникът и св. Р.П., които нямат неговите специални знания).

Въпреки това започнал обдишване и поставяне на ампули адреналин на издъхналото тяло, които усилия проявяват слаб смекчаващ капацитет.

Отделно обстоятелство със смекчаваща сила, което е останало извън полезрението на първата инстанция, представлява близката емоционална връзка между подс. М. Г. и починалата. Заради тази им обвързаност нейната смърт е своеобразно допълнително наказание за дееца, от една страна, а от друга страна, е подпомогнало и ускорило процеса по неговото разкаяние. По-горе беше цитиран изводът на психиатричната експертиза, според който дълго време след произшествието подс. М. Г. преодолявал последствията от възникналата остра стресова реакция.

Не се установяват смекчаващи обстоятелства, свързани с възрастта на двамата дейци – непълнолетието на подс. М. Г. е съобразено от законодателя чрез предвидената в чл. 63 НК редукция на наказанието, така че ПлОС не е бил прав допълнително да смекчи наказанието му, защото бил „млад“. Подс. С. Г. пък нито е в млада, нито е в престаряла възраст. З дравето му обаче е влошено заради довел до инвалидизиране сериозен проблем със ставите. Това неминуемо има индивидуализиращо значение, тъй като ще утежни неговия пенитенциарен престой. Предложението на адв. К. за игнориране на въпросното обстоятелство при определяне на наказанието лишаване от свобода, тъй като „доста хора на възраст имали ставни проблеми“, не отчита задължението на съда да приложи принципа на хуманизма на наказателното право и да следи за спазване на равнопоставеността спрямо подсъдимите, чието здраве не е обременено.

Съпричиняването на резултата от страна на починалата, която е нарушила задължението си по чл. 137а ЗДвП за поставяне на обезопасителен колан, а и е приела риска да влезе в шофиран от непълнолетен и неправопособен водач автомобил, е обстоятелство с безсъмнена смекчаваща способност, доколкото реципрочно е снижило степента на обществена опасност на деянията на подсъдимите. Тази негова способност обаче не е голяма, при положение че водачът на джипа е бил длъжен, на свой ред, да съобрази правилото по чл. 183, ал. 4, т. 7 ЗДвП, като не предприеме движение, докато пътникът не изпълни своето задължение за поставяне на колан.

Не е основателно искането на защитата да бъде третиран като смекчаващо обстоятелство фактът, че пътуването било в полза на увредения пътник. Подобна позиция е принципно некоректна. Интересът, за удовлетворяване на който е предприето дадено пътуване, не може да бъде интерпретиран като смекчаващ фактор. Иначе ще излезе, че незаконосъобразното поведение на шофьор, който върши услуга някому, приемайки го в своето превозно средство, е по-малко укоримо в сравнение със сходно поведение на шофьор, който пътува за удовлетворяване единствено на своите нужди. Възприемането на идея за подобна привилегия би означавало незачитане на принципа за равнопоставеността на субектите на наказателната отговорност.

ПлОС е отчел несъществуващо отегчаващо обстоятелство, изразяващо се в броя на допуснатите от подс. М. Г. нарушения на специалния закон. Както стана ясно, той е извършил само едно нарушение. Същевременно първият съд е пропуснал да съобрази

отегчаващата сила на свръхизпълнението на наличното нарушение по чл. 20, ал. 2, изр. 1 ЗДвП – джипът е бил управляван със скорост, надвишаваща с 20 км./ч. скоростта, с която заводят би могъл да бъде преодолян.

ПлОС не е бил прав да приеме, че наказанието на подс. М. Г. следва да се утежни, а на подс. С. Г. – да се смекчи, защото първият непосредствено бил причинил съставомерния резултат, а вторият – само бил допринесъл, т.е. действал опосредено. Всъщност подобно смекчаващо наказането на подс. С. Г. обстоятелство не е налице – вярно е, че не той е бил водачът, обърнал джипа в дерето, обаче е подходил крайно безотговорно, дори дръзко, като е предоставил управлението на тежко, широко и високо превозно средство, по тесен, стръмен и криволиещ терен, на неспособно лице, ясно съзнавайки риска за живота и здравето и на пътуващите в колата вследствие на неправилно маневриране. При това поелият управлението на джипа е бил синът му, комуто е дал крайно негативен родителски пример за безцеремонно поведение зад волана, а пътникът – дете, за безопасността на което е поел отговорност пред родителите му. Казано накратко, проявил е явна самонадеяност, а също безотговорност, които жалбоподателите от частното обвинение правилно настояват да се вземе предвид като отегчаващо обстоятелство. Шофьорът – подс. М. Г., също е действал при по-укоримия вид на непредпазливостта. Проявената от него самонадеяност зад волана на джипа има безсъмнени отегчаващи свойства.

ПАС се съгласява с адв. К., че възрастта на пострадалата е отегчаващо обстоятелство, тъй като всеки от подсъдимите е съзнавал, че с деянието си застрашава младо момиче в началото на своя жизнен път. Естествено това очертава тяхното поведение като още по-укоримо.

Като обстоятелство с много голяма отегчаваща способност коректно са отчетени предходните допуснати от подс. С. Г. нарушения на правила на движение по пътищата, санкционирани с наказателни постановления и ел.фишове. Видно от справка за нарушител, той е пренебрегвал транспортното законодателство доста пъти, включително когато предоставял преди инкриминирания инцидент управлението на джипа на своя неспособен син М. Г. (което двамата признават, дори използват за обосноваване на пониска степен на вина). Настъпилото реабилитиране за част от тези административни нарушения, на което обърна внимание адв. М., всъщност не е релевантно при решаване на въпроса за наказанието. Реабилитацията заличава последиците от дадените административни наказания, но не и повтаряемостта на нарушенията, която именно има отегчаващи свойства заради сериозното завишаване степента на обществена опасност на осъщественото транспортно престъпление. Коментираната справка за нарушител показва, че настоящото нарушение не е случайно, а се очертава като закономерна тенденция в поведението на този подсъдим.

Не беше уважено искането на частното обвинение да бъде третирана като отегчаващо обстоятелство предходната заета от подсъдимите по делото позиция – че ключът за Д. бил даден от бащата на сина, за да вземе вещ на пострадалата от купето, а не да го подкара, което последният решил „на своя глава“, защото междувременно се оказало, че мобилният

телефон на К. няма обхват. Подобен подход би влязъл в грубо противоречие с тяхното право на защита, включващо избор на позиция, която да лансират и обосновават. Отделен е въпросът, че и двамата са оттеглили тези свои първоначални твърдения и са предприели пълно признание на описаната в обвинителния акт фактология.

Въззивният съд подложи на самостоятелна преценка всички правилно отчетени и оценени и всички пропуснати от ПлОС обективни и субективни фактори, значими за определяне на конкретната степен на обществена опасност на деянията и на подсъдимите М. и С. Г. И прие, че смекчаващите обстоятелства надделяват над отегчаващите, но недостатъчно за претендираното приложение на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК. Това е така, защото нито са многобройни, нито някое от тях има характеристиката на изключително. Така че наказанията на двамата следва се определят по правилата на чл. 54, ал. 1 и 2 НК. Видно от мотивите на присъдата, това е приел и първоинстанционният съд, а погрешното посочване на основанията за индивидуализиране в диспозитива – чл. 58а, ал. 4 НК (в която норма е уредено приложението на чл. 55 НК,) следва се коригира. Успоредно с това трябва да се отстрани и пропусъкът за посочване на иначе вярно приложеното правило по член 2, ал. 2 НК, указващо на обратно действие на изменения през 2023г. наказателен закон в частта относно санкционната част на нормата на ал. 3 на чл. 343 НК. Така че присъдата ще бъде изменена с въззивното решение, като наказанията на всеки от двамата Г.и бъдат определени на основание чл. 58а, ал. 1 вр. чл. 54 вр. чл. 2, ал. 2 НК.

Оптималният срок на наказанието лишаване от свобода на подс. С. Г. е между минимума и средата на предвидената в чл. 343, ал. 3 НК (стар) наказателна рамка от три до петнадесет години, а на подс. М. С. – около минимума на приложимата санкционна амплитуда от две до осем години, очертана от редукцията по чл. 63, ал. 2, т. 2 НК. Справедливо се явява наказание ПЕТ години лишаване от свобода за подс. С. Г., а за подс. М. Г. – избраните от окръжния съд ТРИ години лишаване от свобода. Тези наказания точно съответстват на тежестта на деянията и на качествата на личността на извършителите. Поради това се явяват целесъобразни по смисъла на чл. 36 НК.

След задължителната редукция по чл. 58а, ал. 1 НК подс. М. Г. следва да изтърпи ДВЕ ГОДИНИ лишаване от свобода (както правилно е изчислил и ПлОС), а подс. С. Г. – ТРИ ГОДИНИ И ЧЕТИРИ МЕСЕЦА.

Съобразно правилото по чл. 49, ал. 2 НК кумулативното наказание на подс. С. Г. лишаване от право на управление на МПС следва да се определи в санкционните предели от три години и четири месеца до шест години и четири месеца. Силата и взаимодействието на анализираните по-горе индивидуализиращи обстоятелства налагат увеличаване срока на това допълнително наказание до средния от пет години. Съдебната преценка отчита необходимостта на инвалидизирания подс. С. Г. да се придвижда до работните си места, от една страна, а от друга страна, неговата характеристика като недисциплиниран шофьор, опасен на пътното платно, който не само нарушава систематически транспортното законодателство, но и дава лош пример на непълнолетния си син, твърде рано започнал да проявява подобна недисциплинираност на пътното платно. Отделен е въпросът, че подс. С.

Г. дори не осъзнава този пример, защото е обявил при разпита си на досъдебното производство, че е имало и други пъти, когато е предоставял на М. управлението на автомобила.

Само че понасянето на пет години лишаване от право на управление на МПС не е допустимо от процесуална гледна точка, тъй като няма съответна въззивна жалба – в основната и допълнителната жалба срещу присъдата е обявено мнение за несправедливост на избраното допълнително наказание, но направеното искане за утежняване на санкционирането ясно и недвусмислено касае единствено основното наказание лишаване от свобода. И правилно, при положение че пред първата инстанция частните обвинители и техният повереник не са направили искане за срока на лишаването от права (арг. от чл. 318, ал. 4 НПК). Ето защо наложеното на подс. С. Г. наказание по чл. 37, ал. 1, т. 7 НК следва да остане с избора от ПлОС срок, който се явява по-кратък от определения от ПАС срок на основното наказание, а именно две години, ако и това да противоречи на забраната по чл. 49, ал. 2 НК.

Както по-горе беше мотивирано, не са налице предпоставките за приложение на редукцията чл. 55 НК, така че не е и материалноправно възможно удовлетворяване искането на адв. М. за освобождаване от наказанието по чл. 37, ал. 1, т. 7 НК. Отделен е въпросът, че в светлината на горните разсъждения би било крайно нецелесъобразно подс. С. Г. да запази своето право да управлява автомобил.

Подс. М. Г. няма такова право, така че не може да понесе наказание по чл. 37, ал. 1, т. 7 НК.

В този смисъл жалбите на подсъдимите се оказаха неоснователни, а жалбата на частното обвинение – частично основателна. Присъдата следва да се измени, като основното наказание на подс. С. Г. се увеличи, а в частта относно наложеното му допълнително наказание, както и в частта относно наказанието на подс. М. Г. следва да се потвърди.

След като подс. С. Г. е наказан с три години и четири месеца лишаване от свобода, формалните предпоставки за условно осъждане не са осъществени. Така че присъдата ще се отмени и в частта относно приложението на чл. 66 НК, като се постанови ефективното изтърпяване на наказанието на подс. С. Г. при „общ“ първоначален режим (на основание чл. 57, ал. 1, т. 3 ЗИНЗС).

Проверяваната инстанция е приела, че в настоящия случай не се налага ефективно изпълнение на наказанието две години лишаване от свобода на подс. М. Г.. С оглед изложените съображения за броя, съотношението и взаимодействието между смекчаващите и отегчаващите обстоятелства това решение се оказва правилно. Личността на този подсъдим не разкрива обществена опасност, която да обоснове вероятност от повторение на посегателството. Пък и се касае за непредпазливо престъпление, т.е. за престъпление, общественоопасните последици от което не са били предвиждани и съответно – желани. Вярно е, че престъпният резултат е много тежък, но при решаване на въпроса за целесъобразността на условното осъждане съдът изхожда преди всичко от смекчаващите

обстоятелства със субективен характер. Това е така, доколкото законодателят изисква институтът по чл. 66 НК да се прилага, когато *преди всичко* неговото поправяне може да се постигне без ефективно изтърпяване на наказанието. В случая смекчаващите обстоятелства от тази категория са множество, и то все важни по значение. Така че престоят в затвор не би направил подс. М. Г. по-добър гражданин. Заради противоположното влияние на отегчаващите обстоятелства е правилно да бъде определен максималният изпитателен срок. Този срок е три години (фиксиран в нормата на чл. 69, ал. 1 НК), така че присъдата, с която е надхвърлен (като са определени четири години), ще бъде изменена чрез редуциране на изпитателния срок с една година.

Адв. К. обоснова своето виждане за непостижимост на целите по чл. 36 НК при условно осъждане на подс. М. Г. с идеята, че пътнo-транспортните произшествия са зачестили в последно време. Тази идея явно не съобразява, че съдът определя наказанието, като взема предвид единствено с т е п е н т а на обществената опасност. Разпространеността несъмнено влияе на х а р а к т е р а на обществената опасност. Затова, когато се решава увеличаване на тежестта на предвидените наказания, този факт се взема предвид, т.е. бива съобразен от законодателя. *След като това е така*, разпространеността не бива да бъде преценявана и от съда (като отегчаващо обстоятелство) при определяне на индивидуалната наказателна мяра.

Все пак ПАС счита, че само по себе си изпитанието по чл. 66 НК би било недостатъчно за поправянето на подс. М. Г.. Той се нуждае от пробационно въздействие извън пенитенциарно заведение. Трябва да бъде подложен на беседи, разговори, напътствия от страна на пробационни служители, за да бъде гарантирано преосмислянето и коригирането на поведението му. Ето защо определеният му изпитателен срок следва да бъде модифициран по реда на чл. 67, ал. 3 НК. Изпълнението на пробационна мярка в този срок и по-конкретно на мярката по чл. 42а, ал. 2, т. 2 НК периодични срещи с пробационен служител би се явило подходящо допълнение и би обезпечило успешния завършек на процеса по достигане целите на наказанието.

Ето защо направеното с въззивната жалба искане за ефективно изтърпяване на наказанието лишаване от свобода от страна на подс. М. Г. ще бъде частично уважено, като бъде определена споменатата пробационна мярка, която да се изпълнява по време на целия изпитателен срок от три години.

**

Коректно е решено какво да стане с веществените доказателства. Първата инстанция е пропуснала да върне на частните обвинители вещественото доказателство обица и винт към нея, иззето от местопроизшествието с надлежен протокол. Това ще бъде направено с въззивното решение.

Пропуснала е също да възложи на подсъдимите направените от частните обвинители разноски общо от 500 лева за ангажирания на досъдебното производство повереник, поради което въззивният съд ще го замести и в това, като осъди всеки от подсъдимите да им заплати по 250 лева.

В своята останала част произнасянето на ПлОС за разноските е правилно.

С оглед изхода на делото настоящата инстанция ще присъди и разноските от 1600 лева на частните обвинители за процесуално представителство във въззивното производство, претенция за което беше своевременно заявена от техния повереник. Всеки от подсъдимите ще бъде осъден на половината от сумата.

Въззивната инстанция не откри основания за отменяне на присъдата или други основания за нейното изменение.

Водим от горното и на основание чл. 334, т. 3 и чл. 337, ал. 2, т. 1 и 2 НПК Пловдивският апелативният съд

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ присъда № 71/28.09.2023г. по н.о.х.д. № 600 по описа за 2023 г. по описа на Пловдивския окръжен съд

- в частта относно инкриминираното нарушение по чл. 20, ал. 1 ЗДвП, като признава подсъдимите М. С. Г. и С. М. Г. със снета по делото самоличност за невинни и ги оправдава по обвинението за изпълнение на това нарушение;

- в частта относно основанието за определяне наказанията на подсъдимите М. С. Г. и С. М. Г., като ги определя на основание чл. 58а, ал. 1 във връзка с чл. 54 във връзка с чл. 2, ал. 2 НК (вместо на приложеното основание чл. 58а, ал. 4 вр. чл. 54, ал.1 НК); и

- **УВЕЛИЧАВА** наказанието на подс. С. М. Г. лишаване от свобода *от* две години *на* ТРИ ГОДИНИ И ЧЕТИРИ МЕСЕЦА и на основание чл. 57, ал. 1, т. 3 ЗИНЗС определя „общ“ първоначален режим на неговото изтърпяване;

- **ОТМЕНЯ** присъдата в частта, с която изпълнението на наказанието на подс. С. М. Г. лишаване от свобода е отложено на основание чл. 66, ал. 1 НК;

- **НАМАЛЯВА** изпитателния срок, за който е отложено изпълнението на наложеното на подс. М. С. Г. наказание лишаване от свобода *от* четири години *на* ТРИ ГОДИНИ и изменя основанието за отлагане изпълнението на наказанието – *от* чл. 66, ал. 1 НК *на* чл. 69, ал. 1 вр. чл. 66, ал. 1 НК;

- **ПОСТАНОВЯВА**, на основание чл. 67, ал. 3 НК, пробационната мярка периодични срещи с пробационен служител, която да се изпълнява през определения на подс. М. С. Г. изпитателен срок от три години;

ВРЪЩА на частните обвинители А. Т. и Д. К. вещественото доказателство обеща и

винт към нея, иззети с протокол за оглед на МП от 12.08.2021г.

ОСЪЖДА, на основание чл. 189, ал. 3 НПК, подсъдимия М. С. Г. със снета самоличност да заплати на частните обвинители А. К. и Д. К. направените от тях на досъдебното производство и пред настоящата инстанция разноси (за повереник) общо в размер на 1050 лева (хиляда и петдесет лева).

ОСЪЖДА, на основание чл. 189, ал. 3 НПК, подсъдимия С. М. Г. със снета самоличност да заплати на частните обвинители А. К. и Д. К. направените на досъдебното производство и пред настоящата инстанция от тях разноси (за повереник) общо в размер на 1050 лева (хиляда и петдесет лева).

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата ѝ част.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване или протест в 15 дневен срок от съобщението до страните за неговото изготвяне пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____